

LATINA, LAAJEMPI OPPIMÄÄRÄ 1.4.2016

Nämä *esimerkit täydet pisteet antavasta vastauksesta* eivät sido ylioppilastutkintolautakunnan arvostelua. Lopullisesta arvostelusta päättää tutkintoaineen sensorikunta.

Tässä julkaistavan esimerkivastauksen lisäksi lautakunta voi hyväksyä myös muita mahdollisia tapoja ilmaista asia.

Tehtävä A.

Korinttilainen Timoleon, joka menehtyi 14 vuotta ennen Aleksanteri Suuren kuolemaa, oli kaikkien mielestä merkittävä mies. Hän oli näet ainoa, joka onnistui vapauttamaan synnyinmaansa tyrannin vallasta ja päästämään syrakusalaiset, joiden avuksi hänet oli lähetetty, pitkään jatku-neesta orjuudesta. Mutta hän sai kamppailla näissä asioissa vaihtelevan onnen kanssa ja – min-kä arvellaan olevan vaikeampaa – kesti paljon viisaammin myötä- kuin vastoinkäymiset. Kun hänen veljensä Timofanes, jonka korinttilaiset olivat valinneet päälliköksi, oli kaapannut palkkasotureiden avulla tyrannivallan, Timoleon olisi voinut olla osallisena yksinvallasta. Kuiten-kin hän tahtoi pysytellä siinä määrin tuollaisen rikollisen liiton ulkopuolella, että asetti kansa-laistensa vapauden oman veljensä hengen edelle. Hän piti näet parempana totella lakeja kuin hallita ylimielisesti isänmaata.

Tehtävä B.

1. Timoleonia harmittivat valtaansa väärinkäyttävän veljen rikokset; moitti ja kehotti veljeä luopumaan hirmuvallasta / tai: palaamaan järkiinsä.
2. Hän ryhtyi suunnittelemaan veljensä surmaamista, koska tämä ei välittänyt hänen sanois-taan / tai: isänmaan edun nimissä.
3. Veljen/Timoleonin ystävistä koostuneet salaliittolaiset hyökkäsivät väijyksistä / yllättäen hänen kimppuunsa ja lävistivät hänet miekoillaan.
4. Hän seiso i syrjässä / käänsi kasvonsa pois, koska ei tahtonut nähdä veljensä kuolemaa.
5. Useimmat kansalaiset ihailivat hänen tekoaan, mutta jotkut katsoivat hänen loukanneen pieteettiä (= verisiteisiin liittyvää pyhää ja harrasta kunnioitusta) / mustasivat hänen mai-nettaan.
6. Rankaisi häntä kolmella tavalla: ei päästänyt poikaa kotiinsa, kirosi hänet ja kutsui häntä jumalattomaksi veljenmurhaajaksi.
7. Hän harkitsi joskus itsemurhaa / joutui itsemurhan partaalle, mutta ystävät saivat estetyksi hänen aikeensa.

8. Pakeni ihmisten ilmoilta ja kätkeytyi useiksi vuosiksi maaseudun yksinäisyyteen.
9. Dionysios otti Syrakusassa vallan tyranni Dionin surman jälkeen.
10. Timoleon karkotti Dionysioksen Sisiliasta, mutta salli tämän päästä vahingoittumattomana Korinttiin.

Tehtävä C.

1. a) genetiivi; b) akkusatiivi; c) ablatiivi
2. a) ita punivit, ut (neque) ... pateretur (neque) aspiceret (rivi 22); adeo commotus est, ut ... vellet (rivit 23–24); accidit, ut ... potiretur (rivit 27–28)
b) dominatione (crudeli) deposita (rivit 13–14); vultu ... averso (rivi 19); (plurimis) civibus ... admirantibus (rivi 20); (tyranno) Dione interfecto (rivi 27)
c) arbitratus (rivi 15); aggressi (rivi 18); missus (rivi 29)
3. a) partisiipin praesentis genetiivi;
b) gerundiivin akkusatiivi;
c) supiin akkusatiivi;
d) konjunktiiivin imperfekti

Tehtävä D.

1. consilium fratrem interficiendi; 2. proficiscitur oratum, ut se imperio abdicet;
3. (Is) ab amicis impeditus est

Tehtävä E.

1. CELEBERRIMUM / CELEBRE
2. INGRESSUI
3. PERFOSSO
4. CIVIUM
5. GENTES